

SBAB!

Inlåning & Sparande

Nummer 11 2015 • 3 november 2015

Svenska hushåll har under 2000-talet gått från slösare till sparare och mycket av deras sparande går till vanliga bankkonton. Bättre hushållsekonomi och ökad försiktighet ligger sannolikt bakom de ökade saldon. Handelsbanken, Santander och SBAB har ökat sina andelar av hushållens kontosparande mest under 2015.

Från slösare till sparare ...

På femton år har de svenska hushållen gått från slösare till storsparare. Inte många länder kan matcha de svenska hushållens sparande. En kombination av bättre ekonomi och ökad försiktighet ligger sannolikt bakom. En stor del av sparandet går till vanliga bankkonton, trots de låga räntorna. Storbänkerna tappar successivt marknadsandelar på kontosparandet, under 2015 har de dock inte tappat så mycket. Hittills i år har Handelsbanken, SBAB, Santander bank och småbankerna har ökat sina marknadsandelar på bekostnad av främst Nordea, Resurs bank och SEB.

Rapporten baseras på statistik från OECD, Ekonomifakta och SCB.

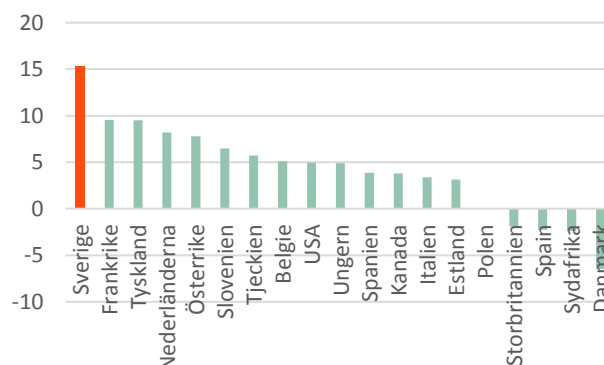
Svenskarna rekordsparar...

Svenska hushåll är bland de mest sparsamma i hela världen. Under 2014 satte hushållen undan mer än 15 procent av sina inkomster. Svenskarna distanserar därmed de flesta andra utvecklade länder. Även om vi räknar bort kollektivt pensionssparande, ett sparande som man ju inte kan välja att avstå från, så landar hushållens sparkvot på historiskt höga nivåer. Under 2014 var sparandets andel av inkomsten då knappt 8 procent. Det är den högsta noteringen på åtminstone 35 år och en markant uppgång från den negativa sparkvoten kring sekelskiftet. På bara femton år har alltså svenskarna gått från att spendera omkring fem procent mer än vad de tjänade till att spara en stor del av sin årliga inkomst. Vi har gått från slösare till sparare.

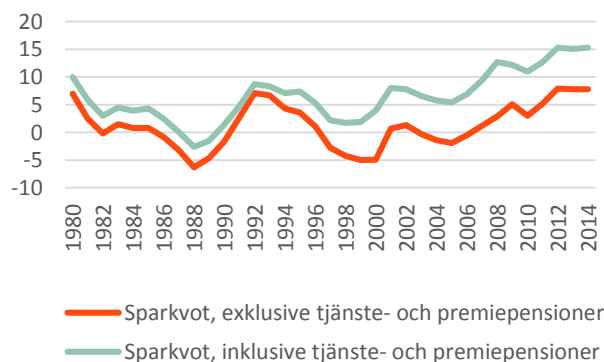
Det är svårt att säga exakt vad som ligger bakom denna omvandling. Naturligtvis har en gynnsam ekonomisk utveckling, där realinkomster ökat och antalet sysselsatta stigit, varit en förutsättning. Utvecklingen på finans- och bostadsmarknaderna har också inneburit att många hushåll byggt på sina förmögenheter. En delförklaring skulle kunna vara att den ekonomiska utvecklingen särskilt gynnat hushåll med hög inkomst, som brukar ha ett högt sparande och att den genomsnittliga sparkvoten därför ökat.

Enkätundersökningar pekar dock också på att fler hushåll har möjlighet att spara i dag än tidigare. Vi har i både [Inlåning&Sparande 2015:9](#) och [Inlåning&Sparande 2015:10](#) tagit upp att Sverige har flest andel i hushåll i EU som har pengar kvar i slutet av månaden och även analyserat den höga sparbenägenheten. För tio år sedan uppgav 10-12 procent av de svenska hushållen att deras ekonomiska situation inte medgav något sparande, idag ligger denna andel kring 4-5 procent. Andelen som uppger att de har utrymme att spara har under samma period ökat från knappt 60 till drygt 75 procent. Den gynnsamma utvecklingen har alltså sannolikt inneburit både att de hushåll som sparar sedan tidigare ökat sitt sparande och att fler hushåll fått möjlighet att spara överhuvudtaget.

Hushållens sparande som procentuell andel av disponibel inkomst 2014 i utvalda OECD-länder

Hushållens sparkvot med och utan kollektivt pensionssparande

.. och mycket läggs på bankkonton

Inte bara möjligheten utan också viljan att spara verkar ha ökat. Sannolikt hänger det ihop med en ökad försiktighet och minskat risktagande. Kan det vara så att millennieskiftets IT-bubbla och den stora finanskrisen 2008/09 fortfarande sitter kvar i hushållens ekonomiska medvetande? Historiskt har hushållens sparande gått upp i kristider och/eller när de ofentliga finanserna gått med stora underskott. Men Sverige har starka statsfinanser och en ganska liten statskuld jämför med andra länder.

Något som ändå talar för att det är någon sorts försiktighetssparande som slagit igenom hos hushållen är den snabba ökning som skett av kontosparandet. Som andel av de disponibla inkomsterna har hushållens kontanter och kontosparande gått från 50 procent i början av 2000-talet till 77 procent i nuläget, vilket är högre än nivåerna på 1980-talet. Det är anmärkningsvärt att detta kunnat ske under en period då det kontantlösa samhället slagit rot, med kraftiga ökningar av kortanvändandet. Samtidigt har också räntan på kontobehållningen gått från omkring 1,50 procent i början av 2000 till 0,10 procent i dagsläget.

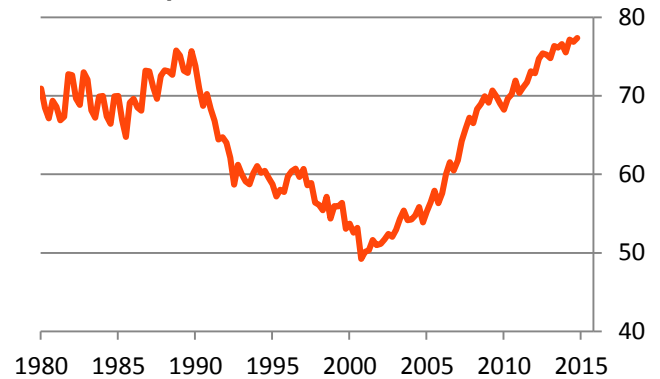
I slutet av september hade svenska hushåll nästan 1 460 miljarder stående på sina bankkonton. De senaste fyra kvartalen de sammantaget satt in omkring 100 miljarder, netto, på kontona. Det motsvarar en ökning med 9,6 procent. Uppenbarligen finns det något som lockar, trots den i många fall obefintliga räntan. Kanske är det en ökad övilja att konsumera ned till sista kronan. Kanske är det ett ökat behov av en lättillgänglig sparbuffert, där pengarna känns trygga men ändå snabbt kan utnyttjas. Kanske är det en ökad osäkerhet kring hur stora de kommande månadernas inkomster kommer att vara. Kanske är det en ökad osäkerhet kring andra placeringsformer.

Vem tar hand om sparpengarna?

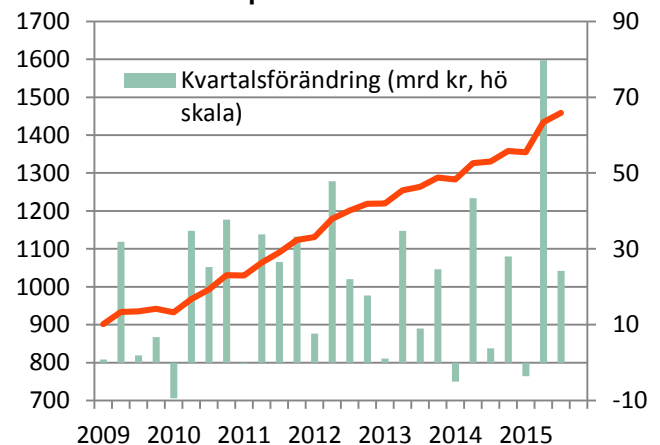
Majoriteten av alla pengar på bankkonton finns fortfarande hos de fyra storbankerna, trots att de oftast erbjuder de sämsta villkoren. I och med att de erbjuder möjligheten att samla hela sin privatekonomi så blir de ett enkelt sparval för den som inte aktivt jämför olika alternativ. Sakta men säkert tappar dock storbankerna marknadsandelar. Mellan 2009 och 2015 har deras andel av hushållens sparsaldon fallit från 70 till 65 procent. Swedbank är den bank som har hand om mest av hushållens kontosparande med en marknadsandel på drygt 20 procent. Därefter följer Handelsbanken, Nordea, SEB och ett antal uppstickarbanker. Sammantaget är det elva banker som har en marknadsandel som ligger över 1 procent.

Hittills under 2015 har storbankerna försvarat sina marknadsandelar ganska bra. Andelstappet är marginellt. Det har dock varit en del omkastningar mellan bankerna. Handelsbankens sparsaldon har, med en ökning på nästan 10 procent vuxit snabbare än de andra storbankernas. Nordea har haft den långsammaste utvecklingen. Bland de mindre bankerna har Santander haft den snabbaste utvecklingen med

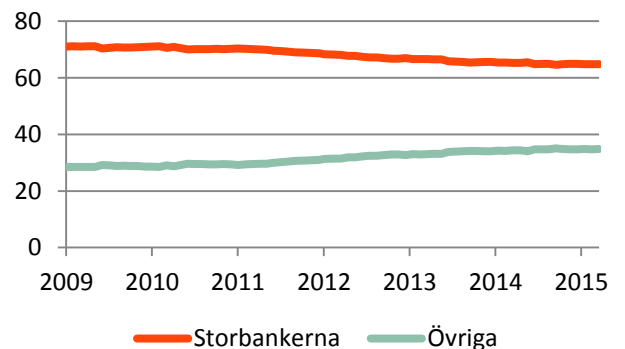
Kontanter och kontosparande som procentuell andel av disponibel inkomst, 1980-2015

Hushållens kontosparande 2009-2015

Hushållens kontosparande, marknadsandelar storbanker och övriga, procent, 2009-2015

en ökning på 18 procent följt av SBAB med 12 procent ökning. Även "Övriga banker" (som till största delen består av lokala sparbanker) har ökat en hel del. Endast en bank, Resurs bank, har haft nettoutflöden. Dessa har kommit efter en strategisk omsvängning mot lägre sparränta.

Vid en jämförelse av andelen av marknadstillväxten med andelen av sparstocken så faller Handelsbanken återigen ut som vinnare. Dess andel av stocken var i september 18 procent medan andelen av marknadstillväxten var drygt 23 procent. Motsvarande för SBAB var 4 respektive 6 procent och för Santander 1 respektive 2 procent. "Övriga bankers" andel av tillväxten var också större än deras andel av stocken.

Tor Borg, Chefsekonom SBAB

För mer information om Inlåning & Sparande, vänligen kontakta:

Tor Borg, Chefsekonom SBAB

Telefon: 076-118 09 02

Epost: tor.borg@sbab.se

Twitter: @tor_borg

Hushållens sparsaldon hos olika aktörer sept 2015, samt tillväxt hittills under 2015

	Stock sep 2015		Tillväxt dec-sep	
	mkr	Andel	mkr	Procent
Swedbank	298 347	20,5%	19 504	7,0%
Handelsbanken	263 073	18,0%	23 493	9,8%
Nordea	214 490	14,7%	11 449	5,6%
SEB	172 010	11,8%	9 782	6,0%
Länsförsäkringar	67 781	4,6%	4 694	7,4%
SBAB	53 938	3,7%	5 981	12,5%
Sparbanken Skåne	31 883	2,2%	1 507	5,0%
Skandiabanken	31 532	2,2%	1 122	3,7%
Danske Bank	30 986	2,1%	599	2,0%
Santander	14 491	1,0%	2 229	18,2%
Ikanobanken	14 372	1,0%	126	0,9%
Volvofinans	13 220	0,9%	532	4,2%
Icabanken	11 726	0,8%	695	6,3%
Sparbanken Nord	10 762	0,7%	502	4,9%
Resurs Bank	10 602	0,7%	-2 275	-17,7%
Övriga banker	219 489	15,0%	20 381	10,2%

Inlåning & Sparande är en publikation från SBAB. Rapporten har sammanställts av SBAB:s Ekonomiska Sekretariat. Ansvarig för brevet är Tor Borg, tfn 076-118 09 02. Det har baserats på källor som Sekretariatet bedömer som tillförlitliga. Rapporten är inte gjord för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna Inlåning & Sparande men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 • Postadress: Box 27308
102 54 Stockholm

Tel 08-614 43 00 • Fax 08-611 46 00

www.sbab.se • E-post: info@sbab.se • (Org.nr. 556253-7513)